

Received: April 18, 2021; Revised: May 7, 2021; Accepted: May 25, 2021;

วันรับบทความ: 18 เมษายน 2564; วันแก้ไขบทความ: 7 พฤษภาคม 2564; วันตอบรับบทความ: 25 พฤษภาคม 2564;

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอนาดัวง จังหวัดเลย

GOOD GOVERNANCE-BASED ADMINISTRATION OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS, NA DUANG DISTRICT, LOEI PROVINCE

ศตวรรษ สงกาพันธ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

Satawat Songkaphan

Mahachulalongkorn Buddhist University, Loei Religious College

Correspondent Author E-mail: rak2125252499@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัวง จังหวัดเลยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัวง จังหวัดเลย และ (2) เปรียบเทียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัวง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัวง จังหวัดเลย จำนวน 212 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 139 คนโดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยเนื้อหา 2 ส่วน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาดัวง จังหวัดเลยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.97) รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.09) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.92) ผลการเปรียบเทียบความ

คิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาดังจังหวัดเลย โดยจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล; การบริหาร; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น;

Abstract

The research, titled “Good Governance-based Administration of Local Administrative Organizations, Na Duang District, Loei Province,” was conducted by the survey research methodology. The objectives of the research were (1) to study the opinions of people on administration, based on good governance, of local administrative organizations in Na Duang district, Loei province, and (2) to compare the people’s opinions on good governance-based administration, Na Duang district, Loei province, classified by their age and educational level. The samples of the research were 139 people from five local administrative organizations, Na Duang district, Loei province, selected by Taro Yamane’s sampling method (Yamane, 1973). The instruments used for data collection comprised of the five-point rating scale questionnaire, and the descriptive statistics used for data analysis consisted of percentage, mean, and standard deviation whereas the statistics used for the research hypothesis were the t-test and one way analysis of variance (ANOVA).

The findings of the research were as follows: The opinions of people on administration based on good governance of local administrative organizations, Na Duang district, Loei province, was found to be overall at a high level ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.87). Separately considered in the descending order, responsibility was found to be at the highest level ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.97), followed by transparency ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.09), and cooperation was found to be at the lowest level ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.92). The comparison of people’s opinions on good governance-based administration of local administrative organizations, Na Duang district, Loei province, classified by their gender and educational level, was found not to be different.

Keywords: Good Governance; Administration; Local Administrative Organization;

บทนำ

ธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารที่เกิดขึ้นหลังจากการประชุมทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ที่เมืองมินนาบรูก ในปี ค.ศ.1968 หรือปี 2511 ประเทศสหรัฐอเมริกา (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2547: 13) ซึ่งถือว่าเป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ของการบริหารจัดการภาครัฐที่แต่เดิมพิจารณาจากบทบาทของภาครัฐที่มีต่อประชาชนมาสู่บทบาทของภาคประชาชนที่มีความสำคัญเด่นชัดมากขึ้นจากการบริหารการปกครองไปสู่ ความเป็นธรรมาภิบาล (จรัส สุวรรณมาลา, 2546: 15) แนวความคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ถูกนำเสนอเป็นครั้งแรก โดยองค์กรระหว่างประเทศ คือ ธนาคารโลก และองค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ซึ่งมีความหมายสากล คือ ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ โดยเฉพาะภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2548)

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญเรื่องหลักธรรมาภิบาลอย่างมาก ภายหลังจากประเทศเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ใน พ.ศ. 2540 เมื่อมีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ยังมุ่งเน้นการพัฒนาให้สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ตลอดจนเรื่องการตรวจสอบอำนาจรัฐโดยภาคประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยใน พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และใน พ.ศ. 2545 ก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 โดยเพิ่มมาตรา 3/1 ซึ่งมีความสำคัญเพื่อมุ่งเน้นให้ส่วนราชการใช้วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ประกอบด้วย เทศบาลตำบล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง รวม 5 แห่ง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน หรือการนำบริการต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน ได้ดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลในหลักการหนึ่งหลักการใดหรือในทุกหลักการแล้วจะต้องพึงระลึกว่าต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทั่วไปได้รับทราบอย่างเป็นระบบทั่วถึงและต่อเนื่อง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลัก
ธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดวง จังหวัดเลย เพื่อนำข้อมูลไปใช้
พัฒนาการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดวง จังหวัดเลยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

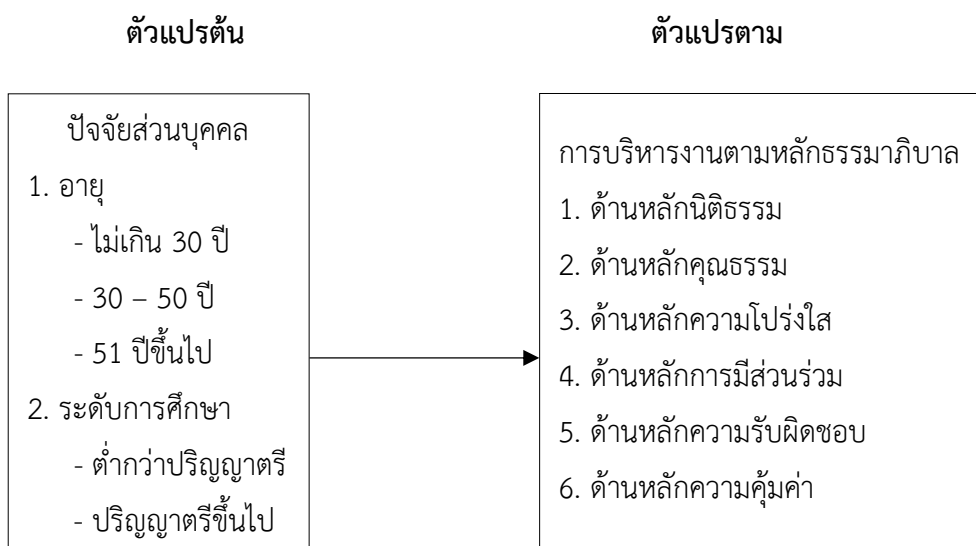
1. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดวง จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดวง จังหวัดเลย จำแนกตาม อายุ และระดับการศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

1. พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดวง จังหวัดเลยแตกต่างกัน
2. พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดวง จังหวัดเลย
แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัง จังหวัดเลยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัง จังหวัดเลย จำนวน 212 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 139 คนโดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของ Taro Yamane (Yamane, 1973, อ้างใน จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2563: 99) เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ทำสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยยึดตามหน่วยงาน หลังจากนั้นได้ทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากรายชื่อเพื่อระบุผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อ	ประชากร (คน)	วิธีหาสัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
เทศบาลตำบลนาด้วง	98	$98 \times 139 \div 212$	64
เทศบาลนาดอกคำ	66	$66 \times 139 \div 212$	43
องค์การบริหารส่วนตำบลนาด้วง	15	$15 \times 139 \div 212$	10
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด	16	$16 \times 139 \div 212$	11
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสวรรค์	17	$17 \times 139 \div 212$	11
รวม	212		139

2. เครื่องมือการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และระดับการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัง จังหวัดเลย เป็นแบบสอบถามมาตราวัด 5 ระดับ (5 rating scale questionnaire) ซึ่งมีเกณฑ์การวัด 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

โดยมีการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 99)

4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.51– 3.50 หมายถึง ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัว่ง จังหวัดเลย

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัว่ง จังหวัดเลย

ลำดับ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านหลักนิติธรรม	3.56	0.72	ดี
2	ด้านหลักคุณธรรม	3.55	0.75	ดี
3	ด้านหลักความโปร่งใส	3.57	0.78	ดี
4	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.44	0.88	ปานกลาง
5	ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.67	0.58	ดี
6	ด้านหลักความคุ้มค่า	3.56	0.78	ดี
	รวม	3.58	0.77	ดี

จากตาราง พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาดัว่ง จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.56, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 3.67, S.D. = 0.97) รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 1.09) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 3.44, S.D. = 0.92)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัว่ง จังหวัดเลย จำแนกตาม อายุ และระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาดัว่ง จังหวัดเลย โดยจำแนกตาม อายุและระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัวง จังหวัดเลย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาดัวง จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในช่วงเวลาปัจจุบันไม่ได้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นมาเป็นเวลานานนับตั้งแต่มีการปฏิวัติรัฐประหารในปี 2557 ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นได้สิทธิ์ในการบริหารอย่างต่อเนื่องมายาวนาน เรียกได้ว่าผูกขาดอำนาจการบริหารทำให้การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ลดน้อยลง สอดคล้องกับองค์กรไอลอร์ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ตลอดเกือบ 5 ปี ที่ประเทศต้องอยู่ภายใต้การปกครองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ดูเหมือนขอบเขตของการมีส่วนร่วมของประชาชนในมิติต่าง ๆ จะดูแคบลงไปนิดตา ทั้งนี้ หากจะพอสรุปสาเหตุของที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีข้อจำกัดก็เพราะ คสช. ต้องการจะผูกขาดอำนาจในการออกกฎหมายและนโยบาย ในขณะที่เดียวกันก็เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้เท่าที่ คสช. กำหนด หากล้ำเส้นมากไปกว่านั้น อำนาจรัฐจะเข้ามาจัดการกับประชาชนที่ไม่ยอมเชื่อฟัง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนาดัวง จังหวัดเลย จำแนกตาม อายุ และระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาดัวง จังหวัดเลย โดยจำแนกตาม อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในช่วงในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยอยู่กับการปฏิวัติรัฐประหารอย่างต่อเนื่องยาวนานทำให้ความรู้สึกร่วมในการมีส่วนร่วมในการทำงานเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัดทุกเพศ ทุกวัย ซึ่งบรรยากาศเหล่านี้เกิดจากการความให้สำคัญการปกครองส่วนท้องถิ่นลดลงในช่วงหลังปฏิวัติ สอดคล้องกับ ศิริวิดี วิวิธคุณากร และคณะ (2563: 361) กล่าวว่า ปรากฏการณ์การรัฐประหาร พ.ศ. 2557 โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้เข้ามาควบคุมอำนาจ การปกครองประเทศในช่วงระยะเวลาพฤษภาคม พ.ศ. 2557 – การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 พบว่า การปกครองท้องถิ่นถูกแช่แข็ง การเคลื่อนไหวของ

ท้องถิ่นถูกปิดกั้นด้วยประกาศจากคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางสู่ท้องถิ่นเป็นประเด็นที่มีการพูดถึงน้อยที่สุด ในทางตรงกันข้าม และในยุครัฐบาลนั้นมีแต่แนวโน้มทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นอ่อนแอลง ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกลับเติบโตขึ้นอย่างชัดเจน ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นสู่ประชาชนถือว่าลดเลือนลงไปอย่างมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ด้านหลักนิติธรรม ท้องถิ่นควรส่งเสริมปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ
- 2) ด้านหลักคุณธรรม ท้องถิ่นควรมีมาตรการและแนวทางการบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรมและเสมอภาค
- 3) ด้านหลักความโปร่งใส ท้องถิ่นควรมีช่องทางเปิดเผยการบริหารงานของเทศบาลต่อสาธารณะ ที่หลากหลาย
- 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีอิสระที่จะเสนอความคิดและสามารถแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาาร่วมกัน
- 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ท้องถิ่นควรเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนตามนโยบายที่ตั้งไว้
- 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ท้องถิ่นควรมีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดวัง จังหวัดเลย
- 2) ควรมีการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดวัง จังหวัดเลย

องค์ความรู้ใหม่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาดัว จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาดัว จังหวัดเลย โดยจำแนกตาม อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- จรัส สุวรรณมาลา. (2546). การมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น. *รัฐศาสตร์*. 2(51).
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2563). สถิติเพื่อการวิจัย และการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิจัย. เลย: สำรวยก้อปปีบ้านใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2548). *นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ศิริวดี วิวิธคุณากร และคณะ. (2563). การปกครองท้องถิ่นไทยในยุคพลิกผันการเปลี่ยนแปลง. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น: ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม, 2563)*, (หน้า 357 – 374).
- อรทัย ทวีระวงษ์. (2557). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาการจัดการ). กาญจนบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า. (2548). *ธรรมาภิบาลกับหลักสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- iLaw. (2562). “มีส่วนร่วมได้เท่าที่เขากำหนด” บทสรุปการมีส่วนร่วมยุค คสช. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2564 แหล่งสืบค้น <https://ilaw.or.th/node/5222>